

Univerzita Palackého
v Olomouci

Univerzita Palackého
v Olomouci

**Pracovní doba
Dovolená
Odměňování za práci**

Pracovní a služební poměry, PF UP

JAN GREPL

Pracovní doba

- Nepřetržitý pracovní režim
- Směna
- Nepřetržitý provoz
- Pracovní pohotovostní doba
- Práce přesčas
- Přestávka v práci na oddech a jídlo x bezpečnostní přestávka
- Nepřetržitý odpočinek a výjimky

Příklady

Vojta a Pepek byli zaměstnanci statutárního města Hradce Králové, pracovali jako strážníci městské policie. Jako věční remcalové byli nespokojeni s tím, že jim zaměstnavatel nedovoluje přestávku na oddech a jídlo, neboť pokaždé, když jdou ráno, v poledne, odpoledne nebo večer do své oblíbené koblihárny, musí na sobě mít policejní stejnokroj a za pasem mít služební obušek. Rozhodli se podat na zaměstnavatele žalobu na zaplacení doplatku k platu s odůvodněním, že jim neumožnil čerpat přestávky v práci.

- **Jak danou situaci hodnotíte?**

Příklady

Zaměstnankyně paní Krasomila je zaměstnána jako administrativní pracovnice. Počátek pracovní směny je zaměstnavatelem nařízen na 7:00 hod ráno. Zaměstnankyně však v 7:00 hod. obvykle přichází do budovy zaměstnavatele, takže bývá na pracovišti až kolem 7:30, neboť předtím pohovoří s jinými zaměstnanci na jejich pracovišti. Zaměstnavatel ovšem vyžaduje, aby zaměstnankyně byla na svém pracovišti v 7:00 hod. Paní Krasomila s tím nesouhlasí a poukazuje na skutečnost, že na stanoveném počátku pracovní doby je v budově zaměstnavatele.

- **a) Je možné započítat do pracovní doby uvedenou situaci – tj., že se zaměstnankyně na počátku pracovní doby nachází v budově zaměstnavatele, nikoliv však na svém pracovišti?**

Příklady

Zaměstnankyně paní Krasomila je zaměstnána jako administrativní pracovnice. Počátek pracovní směny je zaměstnavatelem nařízen na 7:00 hod ráno. Zaměstnankyně však v 7:00 hod. obvykle přichází do budovy zaměstnavatele, takže bývá na pracovišti až kolem 7:30, neboť předtím pohovoří s jinými zaměstnanci na jejich pracovišti. Zaměstnavatel ovšem vyžaduje, aby zaměstnankyně byla na svém pracovišti v 7:00 hod. Paní Krasomila s tím nesouhlasí a poukazuje na skutečnost, že na stanoveném počátku pracovní doby je v budově zaměstnavatele.

- **b) Zaměstnankyně pracuje jako prodavačka v samoobslužných potravinách. Zaměstnavatel vyžaduje, aby zaměstnanci nosili v pracovní době pracovní oblečení. Paní Krasomila se převléká půl hodiny. Zahrnuje se do pracovní doby převlékání zaměstnance do pracovního oděvu?**

Příklady

Zaměstnankyně paní Krasomila je zaměstnána jako administrativní pracovnice. Počátek pracovní směny je zaměstnavatelem nařízen na 7:00 hod ráno. Zaměstnankyně však v 7:00 hod. obvykle přichází do budovy zaměstnavatele, takže bývá na pracovišti až kolem 7:30, neboť předtím pohovoří s jinými zaměstnanci na jejich pracovišti. Zaměstnavatel ovšem vyžaduje, aby zaměstnankyně byla na svém pracovišti v 7:00 hod. Paní Krasomila s tím nesouhlasí a poukazuje na skutečnost, že na stanoveném počátku pracovní doby je v budově zaměstnavatele.

- **c) Pan Jarmil pracuje jako zedník. Směnu opouští pravidelně s odůvodněním, že se musí osprchovat. Počítá se očista pana Jarmila do pracovní doby?**

Příklady

Zaměstnavatel určil, že pracovní doba bude rozvržena nerovnoměrně a za vyrovnávací období zvolí 13 týdnů. První dva týdny odpracuje zaměstnanec v každém z nich 50 hod. Dalších 6 týdnů odpracuje v každém z nich 48 hod, v devátém týdnu 32 hod., ve zbývajících 4 týdnech odpracuje po 25 hodinách.

- **Posud'te, zda je zvolený rozvrh pracovní doby v souladu se zákonem.**

Příklady

Pan Teobald pracuje v jednosměnném provozu. Počátek směny má zaměstnavatelem určený na 8:00 hod na každý pracovní den v týdnu. Konec směny je stanoven na 16:30. Pan Teobald se domáhá po zaměstnavateli zaplacení práce přesčas. Tvrdí, že každý den pracuje o 0,30 hod více, než je zákonem stanovená týdenní pracovní doba.

- **Posud'te nárok pana Teobalda.**

Příklady

Pan Teobald pracuje v jednosměnném provozu. Počátek směny má zaměstnavatelem určený na 8:00 hod na každý pracovní den v týdnu. Konec směny je stanoven na 16:30. Pan Teobald se domáhá po zaměstnavateli zaplacení práce přesčas. Tvrdí, že každý den pracuje o 0,30 hod více, než je zákonem stanovená týdenní pracovní doba.

- **Změnila by se Vaše odpověď, pokud by Teobald pracoval jako řidič kamionu a celou pracovní dobu trávil za volantem svého korábu?**

Příklady

Pan Silvestr je dlouholetým zaměstnancem ve společnosti Kutáme s.r.o. Pracovní doba je po celou dobu trvání pracovního poměru stanovena zaměstnavatelem od 8:00 hod do 16:30. Od 1. 4. 2019 však zaměstnavatel jednostranně změnil panu Silvestrovi pracovní dobu od 7:00 do 15:30.

- **a) Je zaměstnavatel k takovému jednání oprávněn?**
- **b) Kdy nejpozději musí zaměstnavatel zaměstnanci předložit návrh?**
- **c) Posud'te situaci pro případ, kdy rozvrh pracovní doby byl obsažen přímo v pracovní smlouvě?**

Univerzita Palackého
v Olomouci

Odměna za práci

- Mzda
- Plat
- Způsoby sjednání, stanovení nebo určení mzdy
- Výše příplatku ke mzdě za
  - Práci přesčas
  - Za dobu práce ve svátek
- Výše odměny za pracovní pohotovost

Zaručená mzda – nařízení vlády č. 567/2006 Sb.

Skupina prací	Nejnižší úroveň zaručené mzdy	
	v Kč za hodinu	v Kč za měsíc
1.	79,80	13.350
2.	88,10	14.740
3.	97,30	16.280
4.	107,40	17.970
5.	118,60	19.850
6.	130,90	21.900
7.	144,50	24.180
8.	159,60	26.700

Univerzita Palackého
v Olomouci

Zaručená mzda – nařízení vlády č. 567/2006 Sb.

- **7. skupina v rámci kategorie Vzdělávání a výchova**
  - Vzdělávací a tvůrčí činnost při vyučování studentů nebo absolventů vysokých škol, vedení cvičení, seminářů, průběžná kontrola studia, poskytování konzultací, popřípadě přednášení a řešení vědeckých, výzkumných a vývojových úkolů, provádění tvůrčí činnosti v oblasti umění nebo další tvůrčí činnosti.

Zaručená mzda

- Žalobce ve svém dovolání oprávněně poukazuje na nejnižší úroveň zaručené mzdy podle ustanovení § 112 odst.2 zák. práce a nařízení vlády č. 567/2006 Sb. o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí (ve znění pozdějších předpisů).
- Kdyby mzda, která mu byla vyplacena v měsících červnu až srpnu 2009, **opravdu nedosáhla nejnižší úrovně zaručené mzdy, má právo na doplatek podle ustanovení § 112 odst.3 zák. práce.**

Rozsudek NS ze dne 20. 11. 2014, sp. zn. **21 Cdo 4002/2013**

Příklady

Přijde za Vámi klient, který by rád začal provozovat výrobu stojanů na vánoční stromečky v rámci směnného provozu. Zaměstnancům by rád nabídnul z pohledu konkurence výhodnější podmínky, ale zároveň by si přál upravit zaměstnancům povinnost pracovat přesčas dle jeho nařízení, pokud výroba nebude stíhat.

- **Jak klientovi poradíte, co je pro něj nejvýhodnější?**
- **Jakým druhem právního jednání požadovaného výsledku dosáhnout?**

Příklady

Kubíkula má spočítáno, že za jednu směnu práce dostane od zaměstnavatele 850,- Kč „čistého“, často si totiž chodí pro zálohy na mzdu, aby mohl na pivo. V letošním roce připadly oba květnové státní svátky na den, ve kterých by Kubíkula jinak pracoval. Zaměstnanec mu tak výdělek o tyto dva dny pokrátil, a Kubíkula nemá na své pivo a víkendy musí trávit se svou ženou, což bere jako osobní tragédii.

- **Co byste Kubíkulovi poradili?**

Příklady

Panu Nešťastnému zablokovala finanční správa zajišťovacími příkazy na DPH bankovní účty, nemá tak na vyplacení mezd svých zaměstnanců. Rozhodl se proto, že všem zaměstnancům vyplatí za měsíc březen mzdu v naturáliích v podobě brambor a petrolejového oleje.

- **Je tento postup správný?**

Příklady

Skrblík zjistil, že se na jeho hotel Kačerov řítí přívalová vlna. Neváhal a povolal zaměstnance z oddělení služby pro hosty a představitele večerního kabaretu k přípravě opatření proti živelné katastrofě. Někteří museli pytlovat písek, jiní pytle stavět do zabezpečovací hráze. Pohromu se nakonec podařilo odvrátit a Skrblick hrdý na své pracovníky každému za tuto odvedenou práci vyplatil 79,80 Kč na hodinu v hrubém.

- **Je tento postup správný?**

Příklady

Dva zaměstnanci vykonávají stejnou práci truhláře. Jeden z nich byl přijat v době, kdy se zaměstnavateli příliš nedařilo. Jeho mzda činila 15.000,- Kč. Druhý byl přijat o dva roky později v době, kdy zaměstnavatel vykazoval vyšší zisky. Dojednal s ním proto odměnu ve výši 20.000,- Kč.

- **Posud'te uvedenou situaci.**

Příklady

Pan Jarmil byl přijat do zaměstnání na pozici řidiče autobusu. Pan Karel vykonával u téhož zaměstnavatele řidiče tramvaje. Pan Jarmil dostával mzdu o 3.000,- Kč vyšší, než pan Karel. Panu Karlovi se však výše jeho mzdy ve srovnání s panem Jarmilem nezamlouvala, neboť tvrdil, že za stejnou práci přísluší ze zákona všem zaměstnancům u téhož zaměstnavatele stejná mzda.

- **Posud'te tvrzení pana Karla.**

Příklady

Proti skladníkovi panu Igorovi bylo v souvislosti s vyšetřováním zpronevěry zahájeno trestní stíhání. Igor byl z tohoto důvodu zaměstnavatelem přeřazen na méně placenou úklidovou práci.

- **a) Má zaměstnavatel právo zaměstnance jednostranně převést k výkonu jiné vhodné práce?**
- **b) Na jakou mzdu má v takovém případě zaměstnanec právo**

Příklady

Zaměstnanec pan Jindřich pracoval v neděli v době od 8 do 16:30. Jednalo se o práci nařízenou zaměstnavatelem. Práce byla zaměstnancem konána nad stanovenou týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozvržení pracovní doby a mimo rámec rozvrhu jeho pracovních směn. Průměrný hodinový výdělek zaměstnance činí 100,- Kč.

- **Jaká bude mzda pana Jindřicha za odpracovanou neděli?**

Příklady

Zaměstnanec pan Milan pracoval jako hlídač v objektu zaměstnavatele. V pracovní smlouvě nebylo obsaženo žádné mzdové ujednání. Na mzdovém výměru, který Milan obdržel v den nástupu do zaměstnání, bylo uvedeno, že mzda je sjednána s přihlédnutím k výkonu práce přesčas a v noci, a to v celkovém rozsahu 150 hod. ročně. Zaměstnanci byla nařízena směna na 8. 4. 2019 (pondělí) od 21:30 do 5:30 hod. V tomto pracovním týdnu zaměstnanec odpracoval celkem 48 hod.

- **a) Má zaměstnanec nárok na příplatek za práci v noci?**
- **b) Má zaměstnanec nárok na příplatek za práci přesčas?**

Příklady

Zaměstnankyně paní Dáša pracuje u zaměstnavatele pana Marcela jako sekretářka. Mzdovým výměrem má stanovenou mzdu ve výši 7.000,- Kč měsíčně. Termín splatnosti mzdy není ve mzdovém výměru stanoven. Paní Dáša pracovala celý **březen** i **duben** v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. Dne 18. května zavítala do svého oblíbeného hypermarketu na slevové akce, avšak u pokladny při platbě kartou zjistila, že nemá na účtu žádné peníze. Paní Dáša se tomu velmi divila, protože kartu k účtu, na nějž je vyplácena mzda, nepoužila déle jak dva měsíce. Paní Dáša se rozohnila a ihned druhý den vtrhla do kanceláře zaměstnavatele s výhružkami, že zruší okamžitě pracovní poměr, pokud ji dlužnou mzdu nezaplatí.

- **Posud'te nastalou situaci.**

Univerzita Palackého
v Olomouci

Dovolená

- Mzda
- Plat
- Způsoby sjednání, stanovení nebo určení mzdy
- Výše příplatku ke mzdě za
  - Práci přesčas
  - Za dobu práce ve svátek
- Výše odměny za pracovní pohotovost

Příklady

Rumcajs při jedné z pochůzek v lesy Řáholci zabavil lapkům sud s medovinou. V domnění, že jej medovina posilní, vypil celý sud, což zapříčinilo, že se na následující den probudil v přístavišti na Novém Zélandu. Než se stihnul vrátit ke svému zaměstnavateli Cipískovi, zameškal 7 celodenních směn.

- **O kolik dní dovolené může Cipísek Rumcajsovi jeho dovolenou krátit?**

Příklady

Zaměstnanec pracoval u zaměstnavatele od 1. listopadu do 30. listopadu 2018.

- **a) Jaké jsou podmínky vzniku práva na dovolenou za kalendářní rok nebo její poměrnou část?**
- **b) Posud'te, zda zaměstnanci vznikl nárok na dovolenou? Pokud ano, v jaké délce?**

Příklady

Zaměstnanec pan Hugo byl zaměstnán ve společnosti Automobil s.r.o. od 31. 10. 2017. Zaměstnanci skončil pracovní poměr dne 31. srpna 2018. Nový pracovní poměr k témuž zaměstnavateli panu Hugo uzavřel 1. září 2018.

- **a) Posud'te, zda zaměstnanci vznikl nárok na dovolenou za rok 2018?**
- **b) Změnila by se Vaše odpověď, pokud by pan Hugo skončil pracovní poměr k 31. srpnu 2018 a nový pracovní poměr se stejným zaměstnavatelem uzavřel 5. září 2018?**

Příklady

Zaměstnanec pracoval od začátku roku 2018 do 30. října 2018 u zaměstnavatele na základě dohody o provedení práce. Od 1. prosince 2018 uzavřel zaměstnanec s tímž zaměstnavatelem pracovní poměr na dobu neurčitou. Uplynutím roku se zaměstnanec domáhal celoroční výměry dovolené s odůvodněním, že jeho pracovní vztah k témuž zaměstnavateli trval po celý kalendářní rok.

- **Posud'te nárok zaměstnance.**

Příklady

Zaměstnanec společnosti Automobil, s.r.o. je v pracovním poměru po celý KR, jeho pracovní doba je nerovnoměrně rozvržena, přičemž v sudé týdny pracuje **pondělí a úterý** a v liché týdny **pondělí až pátek**.

- **Posud'te nárok zaměstnance.**

Příklady

Na kolik dní dovolené má zaměstnanec nárok za rok 2013, pokud pracovní poměr trval od 2. května 2018 do 30. prosince 2018 a zaměstnanec odpracoval 60 pracovních dnů? Zaměstnanec přitom pracoval kratší pracovní dobu, pracovní úvazek činil $\frac{1}{2}$ stanovené týdenní pracovní doby a pracovními dny v týdnu byly vždy pondělí až čtvrtek. Roční výměra dovolené u zaměstnavatele činí 4 týdny.

- **Posud'te nárok zaměstnance.**

Příklady

Zaměstnanec dostal výpověď z pracovního poměru z důvodu uvedeného v § 52 písm. c) ZP (pro nadbytečnost) a po dobu výpovědní doby je doma, neboť pro něj zaměstnavatel nemá práci.

- **Posud'te, zda zaměstnanci vzniká nárok na dovolenou i za dobu, kdy nechodí do práce, až do skončení pracovního poměru.**

Univerzita Palackého
v Olomouci

Děkuji za pozornost

jan.grepl01@upol.cz